

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.005.01.2023

Pan
Sławomir Kłosowski
Wojewoda Opolski
Opolski Urząd Wojewódzki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.137.2023
Komisji Rozstrzygającej z 19 września 2023 r.

P/23/061 - Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych na wypadek wystąpienia zagrożenia

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Opolski Urząd Wojewódzki ¹ , ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Kłosowski, Wojewoda Opolski ² , od 15 marca 2021 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Adrian Czubak
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego 2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia 3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla przedmiotu kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Marcin Blajda, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/47/2023 z 26 kwietnia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dalej: Urząd lub OUW.

² Dalej: Wojewoda.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Urzędzie stworzone zostały warunki umożliwiające prawidłową realizację zadań związanych z budownictwem ochronnym, co jednak nie zapewniło mieszkańcom województwa wystarczającej liczby odpowiednich i bezpiecznych miejsc schronienia i ukrycia w razie wystąpienia zagrożenia. Spowodowane to było jednak z przyczyn niezależnych od jednostki kontrolowanej, tj. braku przepisów prawnych regulujących kwestie związane z budownictwem ochronnym.

W strukturze organizacyjnej Urzędu oraz zakresach zadań pracowników uwzględniono zagadnienia związane z obroną cywilną, a w opracowanych planach - kwestię zapewnienia miejsc ukrycia i schronienia. Wojewoda, jako szef obrony cywilnej województwa⁵, wydawał wytyczne do działalności w dziedzinie obrony cywilnej, w których określone zostały zadania związane m.in. z budownictwem ochronnym. Obejmowały one przeprowadzenie przeglądu takich zasobów na terenie powiatów, w oparciu o ustalenia Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego⁶ oraz uwzględnianie miejsc ochronnych w ukryciach podstawowej odporności, w projektach nowo wznoszonych budynków użyteczności publicznej.

Uwarunkowania te nie przyczyniły się jednak do zapewnienia odpowiednio utrzymanych i wyposażonych budowli ochronnych (schronów i ukryć) dla mieszkańców województwa. Wojewoda dysponował natomiast budowlą ochronną przeznaczoną do zachowania ciągłości funkcjonowania administracji publicznej w sytuacji wystąpienia zagrożenia.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały w szczególności na braku – w latach 2020-2022 (do 23 kwietnia 2022 r., tj. wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny⁷) – w pełni rzetelnego nadzoru nad prowadzeniem ewidencji budowli ochronnych, która nie zawierała części informacji wskazanych w Wytycznych SOC, jak też nie obejmowała ukryć do doraźnego przygotowania.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Pełniący tę funkcję do 22 kwietnia 2022 r.

⁶ Obowiązujące do dnia 22 kwietnia 2022 r. Dalej: Wytyczne SOC.

⁷ Dz. U. poz. 2305, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego

Opis stanu faktycznego

1.1. Struktura organizacyjna Urzędu oraz zakres zadań Oddziału Ochrony Ludności i Logistyki umożliwiły realizację zadań związanych z zapewnieniem miejsc schronienia w budowlach ochronnych.

W OUW wyodrębniono⁸ Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego⁹, w skład którego wchodziły następujące komórki organizacyjne: 1/ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego; 2/ Oddział Ochrony Ludności i Logistyki¹⁰ oraz 3/ Oddział Spraw Obronnych.

W okresie objętym kontrolą, do zadań OOLL w zakresie obrony cywilnej należało w szczególności: a/ współdziałanie z organami administracji rządowej i samorządowej oraz z innymi jednostkami organizacyjnymi w sprawach zarządzania kryzysowego, bezpieczeństwa publicznego, obrony cywilnej i przygotowań obronnych; b/ opracowywanie i aktualizacja Wojewódzkiego Planu Obrony Cywilnej oraz nadzór nad opracowywaniem planów obrony cywilnej jednostek samorządu terytorialnego; c/ opracowywanie projektu, aktualizacja i realizacja wieloletniego Programu Doskonalenia Obrony Cywilnej Województwa; d/ prowadzenie spraw związanych z ustaleniem zadań w zakresie obrony cywilnej dla terenowych organów obrony cywilnej, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, organizacji społecznych i innych jednostek organizacyjnych; e/ dokonywanie rocznej oceny stanu przygotowań obrony cywilnej w województwie; f/ współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w zakresie planowania i zapewnienia ochrony oraz ewakuacji dóbr kultury i innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem; g/ uzgadnianie¹¹, na podstawie § 3 pkt 16 rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin¹², projektów planu zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie dotyczącym obrony cywilnej; h/ opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych poświęconych problematyce ochrony ludności.

Powyższe zadania zostały określone również w zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pięciu spośród sześciu¹³ pracowników Oddziału, w tym kierownika i jego zastępcy.

(akta kontroli str. 4-33, 36-45, 49-51, 54-56)

Do zadań Oddziału należało¹⁴ także inicjowanie i nadzorowanie przedsięwzięć w zakresie przygotowania i zapewnienia funkcjonowania budowli ochronnych.

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że (...) *nie wszystkie zadania określone w Regulaminie organizacyjnym ujmują się w identycznym brzmieniu w zakresach obowiązków i uprawnień i odpowiedzialności pracowników. Zakresy obowiązków (...) mogą wskazywać czynności, które wpisują się w zadania*

⁸ W ramach Regulaminu Organizacyjnego OUW dostępnego na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/uw-opolski/prawne-podstawy-dzialania>.

⁹ Dalej: Wydział lub BZK.

¹⁰ Dalej: Oddział lub OOLL.

¹¹ W brzmieniu ustalonym Zarządzeniem Nr 178/21 Wojewody Opolskiego z dnia 31 grudnia 2021 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu. Poprzednio do zadań Oddziału należało uzgadnianie projektów planu zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie potrzeb ochrony bezpieczeństwa państwa.

¹² Dz. U. z 2002 r., nr 96, poz. 850. Dalej: rozporządzenie w sprawie OC.

¹³ Zatrudnionych w OUW na dzień zakończenia czynności kontrolnych (23 czerwiec 2023 r.).

¹⁴ Zgodnie z § 16 ust. 4 pkt 48 Regulaminu organizacyjnego.

wymienione w Regulaminie. Zadanie polegające na inicjonowaniu i nadzorowaniu przedsięwzięć w zakresie przygotowania i zapewnienia funkcjonowania budowli ochronnych było realizowane w ramach nw. obowiązków pracowniczych: dokonywanie rocznej oceny stanu przygotowań obrony cywilnej (...), prowadzenie spraw związanych z ustaleniem zadań w zakresie obrony cywilnej dla terenowych organów obrony cywilnej (...), udział w uzgadnianiu projektów planu zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie potrzeb ochrony bezpieczeństwa państwa (...), prowadzenie ewidencji zasobów budownictwa ochronnego na terenie województwa (...).

(akta kontroli str. 18, 32, 34-56, 129-134)

W zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności dwóch pracowników określone zostały również inne zadania niż wyszczególnione w Regulaminie organizacyjnym, tj. udział w opracowywaniu projektów rocznych planów działania w zakresie obrony cywilnej (§ 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie SOC) oraz prowadzenie ewidencji zasobów budownictwa ochronnego na terenie województwa (§ 35 pkt 3 wytycznych SOC).

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że czynności ujęte w zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności dwóch pracowników są spójne z zadaniami wyszczególnionymi w Regulaminie organizacyjnym OUW, dotyczącymi prowadzenia spraw związanych z ustaleniem zadań w zakresie obrony cywilnej dla terenowych organów obrony cywilnej, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, organizacji społecznych i innych jednostek organizacyjnych.

(akta kontroli str. 43-44, 52-53, 129-134)

Spośród sześciu pracowników OOLL, czterech posiadało wykształcenie lub wieloletnie doświadczenie zawodowe związane z zarządzaniem kryzysowym bądź obroną cywilną. Dwóch pracowników uczestniczyło w 2019 r. w warsztatach szkoleniowych zorganizowanych przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju, w ramach których omówiono charakterystykę istniejących zasobów budownictwa ochronnego.

(akta kontroli str. 57)

Wojewoda jako szef obrony cywilnej w województwie, w latach 2020-2022 wprowadzał¹⁵ corocznie do stosowania: *Wytyczne do działalności w dziedzinie obrony cywilnej*¹⁶ oraz *Plany działania w zakresie obrony cywilnej*¹⁷. Nadzór nad ich wykonaniem powierzony został Dyrektorowi Wydziału. Plany działania OC każdorazowo były akceptowane¹⁸ przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju, a następnie wraz z Wytycznymi Wojewody były przekazywane¹⁹ do szefów obrony cywilnej powiatów zlokalizowanych na terenie województwa opolskiego.

(akta kontroli str. 66-128)

We wszystkich Wytycznych Wojewody wskazano, że w celu zapewnienia właściwego poziomu przygotowań obrony cywilnej w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej należy m.in. uwzględniać miejsca ochronne w ukryciach podstawowej odporności oraz w projektach nowo wznoszonych

¹⁵ Zarządzeniami Wojewody Opolskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa w sprawie realizacji zadań obrony cywilnej w latach 2020-2022, tj.: nr 128/2019 z dnia 8 listopada 2019 r., nr 145/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r. nr 168/2021 z dnia 6 grudnia 2021 r.

¹⁶ Stanowiące załącznik nr 1 do Zarządzenia Wojewody w sprawie realizacji zadań obrony cywilnej. Dalej: Wytyczne Wojewody.

¹⁷ Stanowiące załącznik nr 2 do Zarządzenia Wojewody w sprawie realizacji zadań obrony cywilnej. Dalej: Plany działania OC.

¹⁸ Przy pismach: BOL-I-0760/3-4/21 z 26 listopada 2021 r., BL-I-760/1-18/20 z 16 grudnia 2020 r., oraz BL-I-760/1-19/19 z 6 listopada 2019 r.

¹⁹ Zarządzenie nr 168/2021 przy piśmie BZK.II.644.17.2021.BZ z 7 grudnia 2021 r., Zarządzenie nr 145/2020 przy piśmie BZK.II.644.5.2020.BZ z 21 grudnia 2020 r. oraz Zarządzenie nr 128/2019 przy piśmie BZK.II.644.32.2019.BZ z 8 listopada 2019 r.

budynków użyteczności publicznej realizowanych w ramach inwestycji celu publicznego, dla takiej liczby osób, która wynika z założeń projektowych dla danego budynku lub zespołów budynków. Dodatkowo w Wytycznych Wojewody wskazano na potrzebę: a/ przeprowadzenia przeglądu zasobów budownictwa ochronnego na terenie gminy w oparciu o Wytyczne SOC (w 2020 r.); b/ prowadzenia weryfikacji istniejących zasobów budownictwa ochronnego, w szczególności w zakresie ich liczby, stanu technicznego i możliwości wykorzystania w warunkach zagrożeń (w 2022 r.). Wszyscy szefowie obrony cywilnej powiatów poinformowali Wojewodę o sposobie realizacji ww. Wytycznych za lata 2020-2021. Z informacji tych wynikało, że na terenie województwa nie wznoszono budynków użyteczności publicznej realizowanych w ramach inwestycji celu publicznego wyposażonych w miejsca ochronne. W odniesieniu do Wytycznych Wojewody na 2022 r., Dyrektor BZK wyjaśniła, że powodem braku przekazania informacji z wykonania tych wytycznych było uchylenie z dniem 23 kwietnia 2022 r. przepisów o obronie cywilnej.

(akta kontroli str. 72-73, 93, 111-112, 129-192)

1.2. Wojewoda, w ramach uzgadniania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz oceny ich zgodności z obowiązującymi przepisami odnosił się do potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²⁰.

Badanie uwzględniania potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa przeprowadzono na próbie pięciu²¹ uchwał w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego²² oraz pięciu²³ projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego²⁴ przedłożonych przez Prezydenta Kędzierzyna-Koźła. W przypadku czterech spośród ww. pięciu uchwał, Wojewoda stwierdził ich nieważność m.in. z powodu braku oznaczenia granic terenów kolejowych (zamkniętych), tj. naruszenia art. 15 ust. 2 pkt 1 i 7 oraz ust. 3 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jednym z powodów unieważnienia piątej uchwały²⁵ był brak uzgodnienia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, co stanowiło naruszenie art. 17 pkt 6 lit. b tiret czwarty ww. ustawy.

Cztery projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zostały uzgodnione (pozytywnie zaopiniowane) w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.. W przypadku piątego projektu²⁶ poinformowano Prezydenta Miasta Kędzierzyna-Koźła, że dotyczy on obszaru, dla którego Wojewoda uprzednio udzielił już zezwolenia na realizację inwestycji drogowej „Budowa północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźła w ciągu drogi krajowej nr 40-etap I”.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynął projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Dyrektor Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości wyjaśniła, że (...) *w tutejszym Wydziale nie zostały zidentyfikowane jakiegokolwiek przeszkody w realizacji*

²⁰ Dz.U. z 2023 r., poz. 977.

²¹ Dobór celowy.

²² Uchwała nr XIX/132/19 Rady Miejskiej w Byczynie z dnia 30 grudnia 2019 r., Uchwała nr XLI/309/2022 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 17 lutego 2022 r., Uchwała nr XXIV/217/20 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 28 września 2020 r., Uchwała nr XX/170/20 Rady Miejskiej w Grodkowie z dnia 30 września 2020 r. oraz Uchwała nr XLIV/857//21 Rady Miasta Opola z dnia 30 września 2021 r.

²³ Dobór losowy.

²⁴ Wnioski o uzgodnienie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego: GNP-PP.6722.2.2018.KM z 2 marca 2020 r., GNP-PP.6722.5.2020.JK z 9 lipca 2021 r., GNP-PP.6722.3.2020.KM z 28 grudnia 2021 r., GNP-PP.6722.4.2022.TJ z 6 marca 2023 r. oraz GNP-PP.6722.4.2020.TJ z 28 lutego 2023 r.

²⁵ Uchwała nr XXIV/217/20 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 28 września 2020 r.

²⁶ GNP-PP.6722.3.2020.KM z 28 grudnia 2021 r.

obowiązków wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (...). Wydział, działając w oparciu i w granicach obowiązujących przepisów prawa, zapewnia realizację wielu zadań dotyczących potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (...). Mowa tu o egzekwowaniu przy przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów przepisów m.in. o strefach ochronnych od cmentarzy, ujęć wód podziemnych, terenach zamkniętych (...).

(akta kontroli str. 134, 549-626, 646-650)

1.3. W okresie objętym kontrolą Urząd nie realizował inwestycji związanych z budową nowych budynków użyteczności publicznej w ramach inwestycji celu publicznego.

Dyrektor Generalna Urzędu wyjaśniła, że *niezbędne jest uchwalenie przepisów prawnych regulujących kwestie uwzględniania miejsc ochronnych dla ludności na etapie projektowania i budowania obiektów budowlanych. Obowiązujące w ww. zakresie Wytyczne SOC z uwagi na to, że nie stanowią źródła powszechnie obowiązującego prawa, wykorzystywane były przez organy administracji publicznej jako wskazówki/zbiór dobrych praktyk przy realizacji zadań obrony cywilnej (...).*

(akta kontroli str. 196-197)

1.4. Wojewoda w 2014 r. zatwierdził Plan Obrony Cywilnej Województwa Opolskiego²⁷, który był aktualizowany w kolejnych latach²⁸. Celem Planu było zapewnienie systemowego, skoordynowanego i efektywnego reagowania na terenie województwa na wystąpienie zagrożeń w czasie kryzysu oraz wojny, poprzez określenie m.in. sposobów ochrony ludności cywilnej, mienia, zwierząt oraz środowiska przed zagrożeniami. Plany działania OC stanowiły załącznik do zarządzeń Wojewody opisanych w pkt 1.1 wystąpienia pokontrolnego. Ponadto w grudniu 2018 r. w Urzędzie opracowano i uzgodniono²⁹ z Szefem Obrony Cywilnej Kraju wieloletni plan działania w zakresie przygotowań i realizacji zadań obrony cywilnej na obszarze województwa opolskiego na lata 2019-2023.

(akta kontroli str. 66-124, 203-227, 660-677)

1.5. Zagadnienia związane z budowlami ochronnymi zostały uwzględnione w Planie OC w załączniku funkcjonalnym³⁰ *Przygotowanie i organizowanie budowli ochronnych*, którego ostatniej aktualizacji dokonano 31 października 2019 r. W załączniku tym zawarto definicje i opisy rodzajów budowli ochronnych takich jak: schrony, schrony kategorii P (podstawowej odporności) i A (podwyższonej odporności) oraz ukrycia (kategorii I-III i doraźne). Opisano również wymagania jakim powinny odpowiadać budowle ochronne oraz zadania do realizacji, obejmujące m.in.: naprawę/modernizację budowli ochronnych oraz budowę ukryć dla ludności na obszarach zagrożonych; sprawdzenie stanu technicznego budowli ochronnych i ukryć dla ludności; prowadzenie kontroli stanu technicznego budowli ochronnych i ukryć dla ludności wykorzystywanych jako obiekty użyteczności publicznej, w celu określenia możliwości przywrócenia tym obiektom funkcji ochronnych; budowę ukryć dla ludzi, a także doprowadzenie do gotowości techniczno-eksploatacyjnej istniejących budowli ochronnych i ukryć dla ludności. Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że zadania związane z budowlami ochronnymi ujęte w ww. załączniku funkcjonalnym (...) *realizuje się wyłącznie w wyższych stanach gotowości obronnej państwa (czasu kryzysu i czasu wojny), zgodnie z Planem Operacyjnym Funkcjonowania Województwa Opolskiego. Podwyższenie gotowości obronnej państwa jest na ogół zbieżne z wprowadzonym stanem nadzwyczajnym (wojennym, wyjątkowym), w którym wojewoda uzyskuje*

²⁷ Dalej: Plan lub Plan OC.

²⁸ Ostatniej aktualizacji dokonano w 2021 r.

²⁹ Przy piśmie BL-I-760/12-2/18 z 13 grudnia 2018 r.

³⁰ Załącznik funkcjonalny Nr 06/OC.

szczególne kompetencje umożliwiające realizację zadań określonych w ww. planach.

(akta kontroli str. 233-237, 634)

1.6. W okresie objętym kontrolą nie przewidziano³¹ środków finansowych na utrzymanie i konserwację budowli ochronnych. W latach 2020-2022 na obronę cywilną³² zaplanowano łącznie 1 902,8 tys. zł, w tym 812 tys. zł w 2020 r., 848 tys. zł w 2021 r. oraz 246,8 tys. zł w 2022 r. Z zaplanowanych środków najwięcej wydatkowano na dotacje na realizację zadań zleconym gminom w obszarze obrony cywilnej³³, tj. 1 589 tys. zł (83,5%), w tym 663,5 tys. zł w 2020 r., 695,5 tys. zł w 2021 r. oraz 230 tys. zł w 2022 r. Pozostałe środki zostały przeznaczone m.in. na zakup urządzeń systemu ostrzegania i alarmowania, utrzymanie sprzętu Wojewódzkiej Drużyny Wykrywania Zdarzeń Radiacyjnych w pełnej sprawności technicznej oraz szkolenia. Na utrzymanie, konserwację oraz finansowanie budowli ochronnych wydatki nie były ponoszone.

(akta kontroli str. 283-287, 346-350, 405-408, 654-659)

1.7. W sprawie trudności o charakterze prawnym i finansowym, związanych z realizacją zadań w ramach zarządzania kryzysowego i ochrony ludności (obrony cywilnej) Wojewoda wyjaśnił, że Wytyczne SOC wykorzystywane były włącznie jako wskazówki/zbiór dobrych praktyk przy realizacji tych zadań. Ponadto wyjaśnił, że (...) *brak inicjatywy legislacyjnej w zakresie budownictwa ochronnego po 1 lipca 2004 r. przyczynił się do degradacji istniejących oraz uniemożliwił tworzenie nowych budowli ochronnych. Istnieje zatem pilna potrzeba uchwalenia przepisów prawnych w zakresie przygotowania, utrzymania i finansowania zadań z zakresu budownictwa ochronnego.*

(akta kontroli str. 193-195)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Pomimo uchylecia z dniem 23 kwietnia 2022 r. przepisów regulujących funkcjonowanie obrony cywilnej w Polsce, w Urzędzie nie wprowadzono zmian w strukturze organizacyjnej oraz w zakresach obowiązków i odpowiedzialności pracowników OOLL, co w ocenie Najwyższej Izby Kontroli stanowiło przejaw nierzetelnej realizacji standardów kontroli zarządczej.

Na dzień przeprowadzenia czynności kontrolnych, pracownicy OOLL w zakresach obowiązków mieli przypisane zadania dotyczące obrony cywilnej³⁴, jak np. opracowywanie i aktualizacja Wojewódzkiego Planu Obrony Cywilnej oraz nadzór nad opracowywaniem planów obrony cywilnej jednostek samorządu terytorialnego, prowadzenie spraw związanych z ustaleniem zadań w zakresie obrony cywilnej dla terenowych organów obrony cywilnej, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, organizacji społecznych i innych jednostek organizacyjnych, dokonywanie rocznej oceny stanu przygotowań obrony cywilnej w województwie.

Z dniem 23 kwietnia 2022 r. weszła w życie ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Zgodnie z art. 823 pkt 2 ww. ustawy utraciła moc ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, co oznacza, że wygasły również wszystkie jej przepisy wykonawcze regulujące materię obrony cywilnej. Skutkiem powyższej zmiany stanu prawnego była likwidacja struktur obrony cywilnej. Niemniej

³¹ W ramach budżetu państwa w części 85/16 – województwo opolskie.

³² W Rozdziale 75414 Obrona cywilna.

³³ W § 2010 Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami.

³⁴ Ustalenia w tym zakresie zostały opisane w obszarze pierwszym pkt 1.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

jednak OOLL³⁵, jak i jego pracownikom, pozostawiono przypisane zadania obrony cywilnej, które nie były realizowane (np. nie sporządzono planu działania na rok 2023 r., nie przeprowadzono oceny przygotowania obrony cywilnej za 2022 r.). Rozbieżność ta była stanem nierzetelnym, gdyż zgodnie ze standardem kontroli zarządczej nr 3 „Struktura organizacyjna”, o którym mowa w części II lit. A „Środowisko wewnętrzne”, załącznika do komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych³⁶, zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny, a aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że *pomimo uchylecia ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP oraz przepisów wykonawczych w zakresie obrony cywilnej, w krajowym porządku prawnym, jako źródła powszechnie obowiązującego prawa funkcjonują ratyfikowane przez Polskę protokoły dodatkowe do Konwencji genewskich (...). Protokół I w Rozdziale VI normuje problematykę obrony cywilnej i do czasu wydania nowych przepisów o obronie cywilnej stanowi uzupełnienie luki prawnej w tym obszarze. Ponadto w projektowanej ustawie o ochronie ludności i stanie klęski żywiołowej (...) nie zrezygnowano z zapisów dotyczących obrony cywilnej. Obronie cywilnej poświęcono Rozdział 9 tej ustawy. Powyższe okoliczności stanowią podstawę do utrzymania dotychczasowych zapisów dotyczących obrony cywilnej zarówno w Regulaminie organizacyjnym, jak i w zakresach obowiązków pracowników OOLL do czasu uchwalenia ustawy o ochronie ludności i stanie klęski żywiołowej.*

(akta kontroli str. 129-134)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że postanowienia przywołanych aktów międzynarodowego prawa humanitarnego odnoszą się m.in. do *ochrony organizacji cywilnych obrony cywilnej, jak też ich personelu* i nie miały one żadnego związku z zaniechaniem dostosowania środowiska wewnętrznego jednostki do uchylecia krajowych przepisów dotyczących obrony cywilnej.

OCENA CZĄSTKOWA

Struktura organizacyjna Urzędu oraz organizacja pracy tej jednostki umożliwiły realizację działań w zakresie budowli ochronnych, jednak zapisy Regulaminu organizacyjnego, w zakresie odnoszącym się do zadań realizowanych przez OOLL nie zostały zmienione, pomimo uchylecia przepisów dotyczących obrony cywilnej. W planach obrony cywilnej i planach działania uwzględniano problematykę dotyczącą miejsc ukrycia i schronienia na terenie województwa opolskiego.

³⁵ Zgodnie z obowiązującym Regulaminem organizacyjnym, do zadań OOLL należało m.in. uzgadnianie projektów planu zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie dotyczącym obrony cywilnej, na podstawie § 3 pkt 16 nieobowiązującego rozporządzenia w sprawie OC.

³⁶ Załącznik do komunikatu nr 23 Ministra Finansów z 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Finansów Nr 15, poz. 84).

OBSZAR	<p>2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia</p>
Opis stanu faktycznego	<p>Wojewoda zapewnił przygotowanie budowli ochronnej niezbędnej do funkcjonowania administracji publicznej w sytuacji wystąpienia zagrożenia.</p> <p>W Urzędzie rolę Stanowiska Kierowania Obroną Cywilną (SKOC) oraz Stanowiska Kierowania Zadaniem Obronno-Mobilizacyjnym (SKOZ), o których mowa w § 10 Wytucznych SOC pełniły dwa stanowiska kierowania, tj. GSK (Główne Stanowisko Kierowania) i ZSK (Zapasowe Stanowisko Kierowania), przygotowane dla Wojewody na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym³⁷.</p> <p>Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że (...) w stałej siedzibie Urzędu nie przewidziano pomieszczenia dla Głównego Stanowiska Kierowania, które spełniałoby wymagania dla schronów kat. P, o których mowa w § 10 Wytucznych SOC (...). Zapasowe Stanowisko Kierowania (ZSK), które jednocześnie spełnia rolę schronu/ukrycia wymaganego dla stanowiska kierowania posiada klauzulę niejawną „tajne”.</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 198-202)</p> <p>W celu ustalenia czy w budynku Urzędu, w którym zlokalizowano Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego zapewniono miejsca zapewniające ochronę przed skutkami pn. działań zbrojnych, katastrof ekologicznych lub przemysłowych, przeprowadzono oględzin piwnicy Urzędu. W trakcie tych oględzin stwierdzono, że znajdujące się tam pomieszczenia wykorzystywane są głównie na potrzeby archiwum Urzędu lub innych jednostek (np. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej) lub jako pomieszczenia gospodarcze, np. dla służb odpowiedzialnych za utrzymanie czystości. W jednym z udostępnionych pomieszczeń znajdowały się metalowe regały oraz meble biurowe, a w drugim szatnia dla portierów pełniących zadania ochrony OUW. W piwnicy znajdowała się również nosząca ślady kilkudziesięcioletniego użytkowania infrastruktura techniczna (metalowe klapy na okna, dwoje metalowych drzwi stanowiących wejście/wyjście do przedsionka – wyodrębnionej części piwnicy), która pierwotnie miała spełniać funkcje ochronne. Stwierdzono, że wszystkie drzwi do przedsionka posiadały braki w wyposażeniu (np. brak klamki otwierającej/zamykającej oraz uszczelek).</p> <p>Dyrektor Generalny wyjaśniła, że (...) obowiązek zapewnienia i funkcjonowania budowli ochronnych (...) wynikał z zapisu (...) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie obrony cywilnej (...). Przepisy prawne dotyczące obrony cywilnej, obowiązujące po 1 lipca 2004 r. nie określiły dla kierowników zakładów pracy zadań w zakresie budownictwa ochronnego (...) czego skutkiem jest brak podstawy prawnej planowania, a zarazem wydatkowania środków w tym zakresie.</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 641-645, 651-653)</p>
Stwierdzone nieprawidłowości	<p>W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.</p>

³⁷ Dz.U. z 2004 r., nr 98, poz. 978.

Wykonywanie zadań z zakresu obrony cywilnej w razie zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny planowano ze Stanowiska Kierowania Wojewody – Głównego bądź Zapasowego w rozumieniu przepisów wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji

3.1. W okresie objętym kontrolą Wojewoda prowadził ewidencję³⁸ budowli ochronnych i ukryć znajdujących się na terenie województwa, w której wyodrębniono schrony i ukrycia w podziale na poszczególne powiaty oraz przeznaczenie³⁹. Ewidencja nie obejmowała ukryć do doraźnego przygotowania znajdujących się na terenie województwa, jak też nie była prowadzona rzetelnie, co opisane zostało w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Według danych zamieszczonych⁴⁰ w ewidencji budowli ochronnych i ukryć, na terenie województwa, zlokalizowanych było siedem schronów oraz 18 ukryć, które zapewniały 2 830 miejsc, w tym 702 w schronach oraz 2 128 w ukryciach.

W sprawie prowadzenia ewidencji budowli ochronnych w związku z uchynieniem z dnia 23 kwietnia 2022 r. przepisów o obronie cywilnej Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że *Ewidencja - wykaz budowli ochronnych w województwie zawiera informacje pozyskane przez WBiZK od jednostek samorządu terytorialnego do dnia 22 kwietnia 2022 r. Ponadto nadmieniam, że na zlecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zadanie w przedmiocie inwentaryzacji istniejących schronów, miejsc ukrycia lub miejsc doraźnego schronienia oraz poszukiwanie nowych zasobów budownictwa ochronnego realizowała Państwowa Straż Pożarna (PSP). Efektem tych prac było uruchomienie przez Komendę Główną PSP aplikacji „SCHRONY”.*

(akta kontroli str. 238-240, 631)

3.2. W okresie objętym kontrolą Wojewoda sprawował w ograniczonym stopniu nadzór nad aktualizacją ewidencji budowli ochronnych i ukryć znajdujących się na terenie województwa.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w Planach działania OC na lata 2019-2021, szefowie obrony cywilnej powiatów przekazywali ewidencje budowli ochronnych. W przypadku Planu działania OC na 2020 r. w zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej zobowiązano⁴¹ szefów obrony cywilnej powiatów również do przekazania – do 31 maja 2020 r. – informacji dotyczących budowli ochronnych znajdujących się na terenie gmin. Spośród 12 szefów obrony cywilnej powiatów czterech nie udzieliło odpowiedzi, przy czym Wojewoda nie zwrócił się ponownie do tych osób o przekazanie wymaganych informacji. Ustalenia te zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

³⁸ Wykaz zasobów budownictwa ochronnego.

³⁹ Zakładowe oraz dla pozostałej ludności.

⁴⁰ Na dzień 31 grudnia 2021 r.

⁴¹ Przy piśmie BZK.II.646.2.2020.ZK z 4 maja 2020 r.

Wojewoda w styczniu 2019 r. poinformował⁴² również szefów obrony cywilnej powiatów i gmin o konieczności stosowania Wytycznych SOC przy realizacji zadań obrony cywilnej w zakresie budownictwa ochronnego.

W okresie objętym kontrolą Wojewoda nie prowadził ani nie zlecał kontroli sporządzania ewidencji budowli ochronnych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że w wyniku uchylecia rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. (...), szef obrony cywilnej województwa nie miał podstaw zarówno do kontrolowania, jak i do zlecenia przeprowadzenia kontroli ewidencjonowania budowli ochronnych. Z kolei obowiązujące do dnia 22 kwietnia 2022 r. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin nie określiło zadań związanych z budowlami ochronnymi dla terenowych organów obrony cywilnej. Po dniu 22 kwietnia 2023 r. sytuacja prawna w tym zakresie nie uległa zmianie.

(akta kontroli str. 61-65, 479-514, 632)

3.3. W okresie objętym kontrolą Wojewoda sporządził *Oceny stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie opolskim*⁴³ za lata 2019-2021, które obejmowały m.in. informacje o stanie budowli ochronnych. Oceny te zostały przekazane do Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

(akta kontroli str. 241-426)

3.4. W Ocenach stanu przygotowań OC za lata 2019-2021 w sposób opisowy zostały przedstawione informacje dotyczące przygotowania obrony cywilnej województwa w obszarze budownictwa ochronnego. I tak opisano: a/ liczbę budowli ochronnych z podziałem na schrony i ukrycia, b/ możliwość ukrycia ludności z podziałem na schrony i ukrycia, c/ stan techniczny i wyposażenie budowli ochronnych⁴⁴. Wskazano też na brak wydatkowania środków finansowych na utrzymanie budowli ochronnych. W ww. dokumentach nie sformułowano wniosków odnoszących się do budowli ochronnych.

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że *Uwagi dotyczące budownictwa ochronnego były zgłaszane w pkt. 4.3 zakładki budowle ochronne oceny*⁴⁵ i wskazywały trudności w realizacji zadań wynikające z braku przepisów prawnych w obszarze budownictwa ochronnego. Ponadto informuję, że SzOCK był świadomy problemów przy wykonywaniu zadań przez terenowe organy obrony cywilnej w przedmiotowym zakresie, ponieważ były one sygnalizowane przy okazji narad, szkoleń, czy warsztatów organizowanych przez Biuro Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Komendy Głównej PSP dla dyrektorów i pracowników wydziałów bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego urzędów wojewódzkich. Nadmieniam, że brak regulacji prawnych dot. budownictwa ochronnego miał niewątpliwie wpływ na pominięcie tego zakresu w programie kontroli problemowej realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej w województwie, przeprowadzonej przez SzOCK w 2018 r. W związku z powyższym SzOCK podejmował działania, które miały doprowadzić do wydania aktów prawnych regulujących problematykę budownictwa ochronnego. Przykładem takiego działania było zaproszenie Dyrektora WBiZK na spotkanie poświęcone omówieniu projektu rozporządzenia Rady Ministrów

⁴² Przy piśmie BZK.II.646.1.2019.ZK z 17 stycznia 2019 r.

⁴³ Dalej: Oceny stanu przygotowań OC.

⁴⁴ Wskazano, że ze względu na brak odpowiednich regulacji prawnych odnośnie warunków jakim powinny odpowiadać budowle ochronne nie prowadzi się badań tych obiektów pod kątem wymogów ochronnych dla ludności.

⁴⁵ Zawarty w Ocenach stanu przygotowań OC na lata 2019-2021 (dopisek kontrolera).

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle ochronne, ich usytuowanie i użytkowanie.

(akta kontroli str. 258, 322, 382, 633)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wojewoda jako szef obrony cywilnej województwa nie zapewnił – w latach 2020-2022 (do 23 kwietnia 2022 r., tj. wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny) – w pełni rzetelnego nadzoru nad procesem sporządzania i prowadzenia ewidencji budowli ochronnych i w konsekwencji nie zwracał się do szefów obrony cywilnej powiatów o:

a/ uzupełnienie przekazywanych ewidencji o poszczególne elementy określone w § 32 Wytycznych SOC; tym samym prowadzona w Urzędzie ewidencja nie zawierała następujących informacji: numeru ewidencyjnego (pkt 1), danych adresowych (pkt 2), nazwy administratora (pkt 3), orientacyjnej wytrzymałości w MPa (pkt 6), roku budowy lub ostatniej modernizacji (pkt 8-9), stanu przygotowania (pkt 10) oraz sposobu wykorzystania w okresie pokoju (pkt 12);

b/ przekazanie przewidzianej w § 31 ust. 2 Wytycznych SOC⁴⁶ ewidencji ukryć do doraźnego przygotowania; tym samym w Urzędzie nie prowadzono takiej ewidencji, co uniemożliwiało jej wykorzystanie na potrzeby ochrony ludności w sytuacji ewentualnego podwyższenia gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia.

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że (...) Wytyczne SOC były wykorzystywane wyłącznie jako wskazówki/zbiór dobrych praktyk przy realizacji zadań ochrony ludności/obrony cywilnej, ponieważ nie stanowiły źródła prawa. (...). W związku z powyższym tut. Wydział nie miał podstaw egzekwowania od szefów obrony cywilnej powiatów przekazywania informacji nt. budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania, o których mowa w § 32 przedmiotowych wytycznych. Dlatego nie wszystkie starostwa przesyłały dane do tut. Wydziału albo przekazywały informacje niekompletne. Ponadto dane dotyczące budowli ochronnych były pozyskiwane na potrzeby sporządzania ocen stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie opolskim, wg wzoru (arkusz w Exelu, zakładka budowle ochronne) opracowanego przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju (SzOCK). Należy zauważyć, że ww. arkusz nie został rozbudowany – uzupełniony przez SzOCK o dodatkowe informacje, również w zakresie ukryć do doraźnego przygotowania, pomimo wydania ww. wytycznych.

(akta kontroli str. 238-240, 631)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że realizacja zapisów Wytycznych SOC, dokumentu wydanego przez centralny organ administracji rządowej w sprawach obrony cywilnej, byłaby wyrazem rzetelnego działania i służyłaby zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa obywateli na terenie województwa.

2. Wojewoda, jako szef obrony cywilnej województwa, nie zwrócił się ponownie do starostów powiatów: głubczyckiego, nyskiego, strzeleckiego oraz opolskiego o przekazanie informacji o budowlach ochronnych zgodnie z poleceniem zawartym w piśmie BZK.II.646.2.2020.ZK z dnia 4 maja 2020 r. dotyczącym przeprowadzenia przeglądu zasobów budownictwa ochronnego na terenie gminy w oparciu o Wytyczne SOC, skierowanym do wszystkich szefów obrony cywilnej powiatów.

W powyższej sprawie Dyrektor Wydziału wyjaśniła, że Pismo (...) z 4 maja 2020 r. nie miało charakteru polecenia, lecz prośby o przesłanie informacji dot. budowli

⁴⁶ Właściwi terenowo szefowie obrony cywilnej województw, powiatów i gmin prowadzą w formie tabelarycznej w oddzielnej tabeli – ewidencje ukryć do doraźnego przygotowania obejmujące: a/ wstępnie wytypowane ukrycia w istniejących obiektach budowlanych; b/ miejsca planowanych budowli wolnostojących.

ochronnych zgodnie z ustalonym wzorem, w związku z przedsięwzięciem określonym w Planie działania w zakresie obrony cywilnej na rok 2020. Plany działania oraz wytyczne w zakresie obrony cywilnej na dany rok kalendarzowy, wprowadzane zarządzeniem Wojewody Opolskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa, mają wyłącznie charakter organizacyjny (porządkujący), a zadania w nich określone winny mieć umocowanie w przepisach obowiązującego prawa. Ujęcie w ww. dokumentacji zadań dla szefów obrony cywilnej gmin lub powiatów, które nie wynikają z aktów prawnych rangi ustawy albo rozporządzenia, nie gwarantuje ich realizacji. (...) Ponadto informuję, że dodatkową przeszkodą w realizacji oraz egzekwowaniu wykonywania przedsięwzięć określonych w Planie działania w zakresie obrony cywilnej na rok 2020 było zaangażowanie pracowników ds. obrony cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego i WBiZK w walkę z epidemią choroby COVID-19. Zadania przeciwepidemiczne były bowiem traktowane priorytetowo.

(akta kontroli str. 479-514, 631-632)

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda dokonywał oceny stanu przygotowań obrony cywilnej województwa w obszarze budownictwa ochronnego. Jednak sprawowany – w latach 2020-2022 (do 23 kwietnia 2022 r., tj. wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny) – nadzór w kontrolowanej jednostce nad prowadzeniem ewidencji budowli ochronnych nie był w pełni rzetelny, gdyż nie zawierała ona części informacji wskazanych w Wytycznych SOC, jak też nie obejmowała ukryć do doraźnego przygotowania.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

Dostosowanie zapisów Regulaminu organizacyjnego Urzędu oraz zakresu obowiązków dotyczących realizowanych zadań przez pracowników Oddziału Ochrony Ludności i Logistyki do aktualnego stanu prawnego w zakresie odnoszącym się do obrony cywilnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 13 lipca 2023 r.

Kontroler
Marcin Blajda
doradca ekonomiczny

/ - /

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

/ - /

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonała:
Iwona Zyman, Dyrektor Delegatury NIK w Opolu

.....
DIREKTOR
Delegatury NIK w Opolu
podpis
Iwona Zyman

